

Miljøtilladelse

**Kvæg/ Chinchillaproduktion
Horsevadvej 169, Tårs
Udvidelse fra 29 DE til 31 DE**



**Husdyrgodkendelsesloven § 10
Dato for gyldighed: 28. februar 2017
Journalnummer: 09.17.16-P19-5-16**



Indholdsfortegnelse

1. Miljøtilladelsens omfang	3
1.1 Resumé	3
1.2 Offentlighed	4
1.3 Klagevejledning	4
1.4 Gyldighed	4
1.5 Meddelelsespligt	5
1.6 Tilladelses indhold og vurderinger	5
1.7 Ophør	5
2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	6
2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	6
3. Husdyrholdet og produktionsforhold	7
3.1 Husdyrholdet og staldanlæg	7
4. Gødningstyper og -håndtering	9
4.1 Husdyrgødning	9
5. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	10
5.1 Ammoniakfordampning og naturområder	10
5.2 Udbringningsarealer	11
5.3 Fjord og hav	13
5.4 Grundvand	14
6. Bilag	15
Bilag 1. Anlægstegning med angivelse af bygningsafsnit	15
Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder	16
Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav	24
Bilag 4. Oversigt over ejendommens vilkår	27



1. Miljøtilladelsens omfang

1.1 Resumé

Brian Vajhøj, Horsevadvej 169, 9830 Tårs har ansøgt om en miljøtilladelse¹ af en udvidelse fra 29 DE² i kvæg og chinchilla til 31 DE kvæg og chinchilla.

I forbindelse med udvidelsen bliver 84 m² af ejendommens eksisterende lade bygning ændret til chinchillastald.

Den ansøgte ejendom har CVR nr.: 23186357. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår. Desuden omfatter miljøtilladelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet samme CVR nr.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Hjørring Kommune første gang den 9. december 2016.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles tilladelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler³. Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.1.*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 4.1.1.*)
- Dybstrøelse (*vilkår 4.1.2.*)
- Efterafgrøder (*vilkår 5.3.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøtilladelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fodring er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri, pelseri eller lignende.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen - Bek. nr. 853 nr. 30.06.2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - med efterfølgende ændringer.

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.



Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne tilladelse.

1.2 Offentlighed

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 23. januar 2017 udsendt til høring hos matrikulære naboer, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage⁴ over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m. v. Klagen skal være modtaget senest den 28. marts 2017 kl 23.59.

Klagen skal indsendes digitalt til Hjørring kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på <http://nmkn.dk/>.

Afgørelsen kan udnyttes på egen risiko, hvis der klages over den. Det er dog under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Natur- og Miljøklagenævnet kan i særlige tilfælde afgøre, at godkendelsen ikke kan udnyttes før klagen er behandlet. Natur- og Miljøklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolen. En retssag skal være anlagt inden seks måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1 Tilladelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejdet er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt.

Tilladelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

⁴ Lov bek. Nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7. eller Lov om planlægning Nr. 388 af 6. juni 1991 kap. 14



1.5 Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne tilladelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår⁵.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny tilladelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

1.6 Tilladelses indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

1.7 Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

⁵jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om tilladelse til at indrette Chinchillastald i 84 m² af ejendommens eksisterende lade bygning. Se placering på oversigtskort herunder.



Da der ikke opføres nye bygninger i forbindelse med projektet, har kommunen ikke foretaget nogen vurdering af byggeriets påvirkning af landskabet, eventuelle fredninger og beskyttelseslinjer og eventuelle retningslinjer i kommuneplanen.



3. Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr. år -	
				indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
Ammeko Dybstrøelse, hele arealet.	Over 600 kg.	20	14,29	0	9
Årsopdræt, tung race. Dybstrøelse, hele arealet	0 – 6 mdr.	20	5,41	6	0
Årsopdræt, mdr. kælvning. Sengestald m. spalter (ringkanal)	6 mdr. – kælvning	10	4,76	6	0
Ungtyr, tung race. Dybstrøelse, hele arealet.	230 kg – 440 kg.	10	2,45	6	0
Chinchilla, årshunner.	-	300	3,86	-	-
Dyreenheder i alt			30,76		

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT.

For § 10 tilladelser vil den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt være tilstrækkelig i forhold til BAT vurderingen (bedste tilgængelige teknik), jf. notat af 28. januar 2008 fra Miljøstyrelsen.

I den aktuelle sag, er der tale om ændring fra 150 til - 300 Chinchilla, i den forbindelse bliver en del af ejendommens eksisterende lade indrette til Chinchillastald. Kvægproduktionen på ejendommen



ændres ikke, den forbliver uændret. Taget det ovenstående i betragtning, har kommunen har ikke fundet begrundelse for at stille yderligere krav til BAT.

Samlet vurdering

Kommunen finder, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.



4. Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

- 4.1.1 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.
- 4.1.2 Andelen af dybstrøelse, der udsprede på marken direkte fra stalden, skal minimum være 75 %.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er dybstrøelse. Der produceres i alt på ejendommen 293 tons dybstrøelse pr. år. Gødning fra Chinchillaproduktionen opsamles på plastik, der efter brug lægges i separat container, der bliver afhentet som brandbart affald. Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering:

Regnskab for husdyrgødning	DE
Dybstrøelse produceret på ejendommen	13,7
Afsat ved afgræsning, inden for udbringningsarealet	6,3
Afsat ved afgræsning, uden for udbringningsarealet	- 10,73
I alt (til udspredning på ejede og forpagtede arealer)	20,03

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er på samme måde at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Der forefindes ikke flydende husdyrgødning og derfor heller ingen opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på ejendommen.

Al dybstrøelsen fra kvægproduktionen opbevares i markstak. Der stilles vilkår til mængden af dybstrøelse, der udbringes direkte fra stald, for at niveauet for ammoniakfordampning fra stald og lageranlæg ikke skal blive overskredet.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.



5. Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

5.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

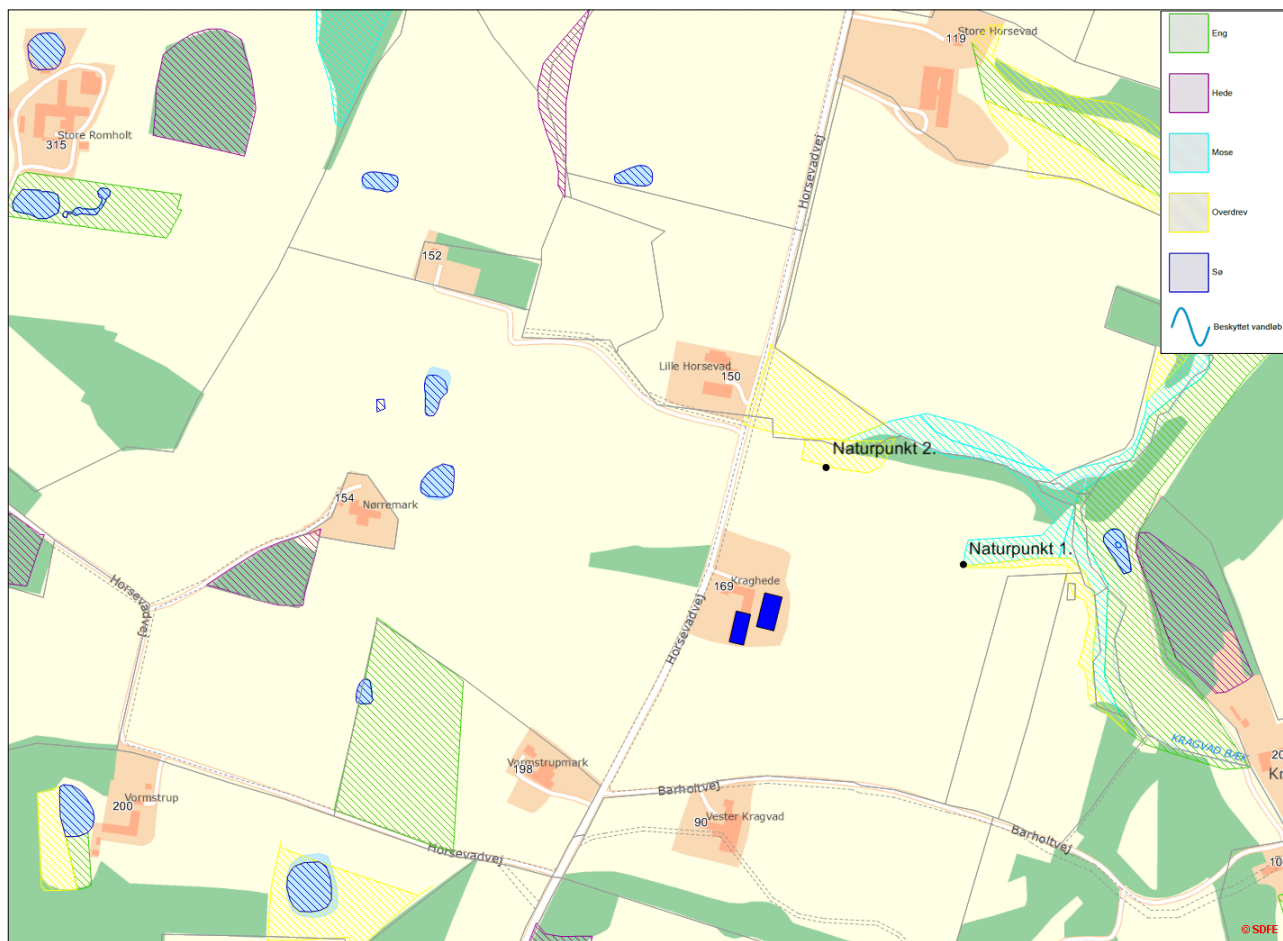
Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 136,72 kg N/år i nudrift og 173,15 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 36,43 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), eller naturområder omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) men, flere mindre enge, overdrev, heder og moser beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- Vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

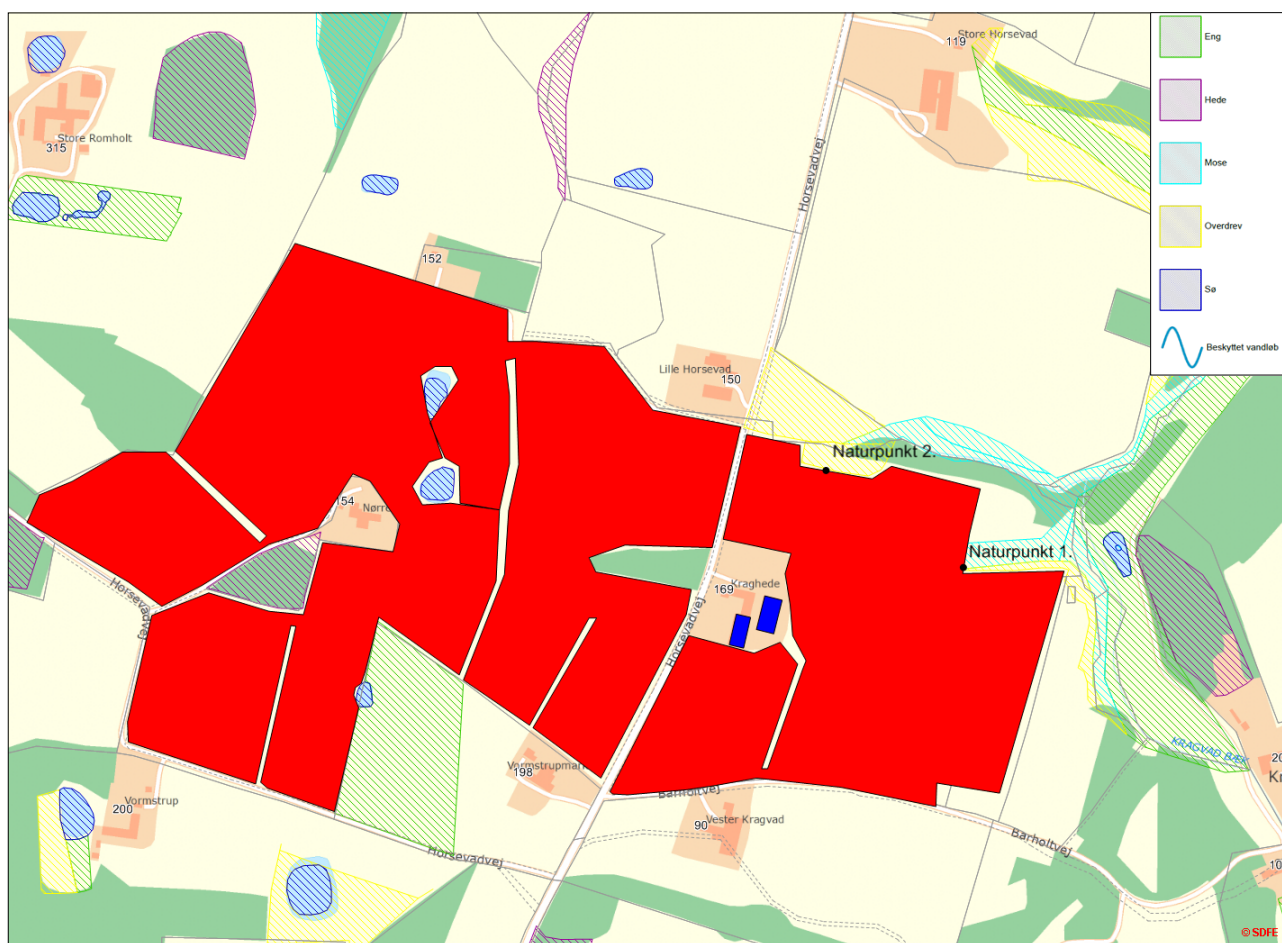


Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-2 (sorte prik)

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 1. Bilag 2.

5.2 Udbringningsarealer

Til bedriften hører 27,79 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Arealerne er ifølge ansøger fratrasket eventuelle randzoner. De ejede og forpagtede arealerne modtager husdyrgødning fra op til 1,7 DE/ha.



Udbringningsarealer beliggenhed (rød markering) i forhold til beskyttet natur.

Udbringningsarealerne

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Al gylle udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er desuden BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere er det BAT at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.



Kommunens vurdering af BAT ift. udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

5.3 Fjord og hav

Vilkår:

5.3.1 Der skal på ejendommen udbringningsarealer etableres 15 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker".

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Den detaljerede vurdering ses i Bilag 1. Bilag 3.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Skagerrak omfatter flere habitatområder.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har været stigende i perioden 2007 til 2016.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug. Det stillede vilkår medfører, at den beregnede udvaskning vil blive 76,0 kg N/ha/år. Udvasningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet til at være 76,8 kg N/ha/år.



5.4 Grundvand

Udbringningsarealerne og deres overlap med nitratfølsomt indvindingsområde

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

6. Bilag

Bilag 1.

Anlægstegning med angivelse af bygningsafsnit





Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁶. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁷. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁸. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁹.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmøser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹⁰.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹¹.

⁶ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹¹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug



Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er beregnet til 136,72 kg N/år i nudrift og 173,15 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 36,43 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde nr. 215), der ligger omkring 6,9 km nordøst for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, og alle ligger mere end 6,6 km fra Natura 2000- områder.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Merbelastningen med ammoniak fra ejendommen er beregnet til 0,0 kg N/ha per år.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.



Kategori 2- natur

Den nærmeste kategori 2-natur ligger mere end 1,8 km fra driftsbygningerne.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, heder, moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor depositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 1:

En mose på ca. 0,9 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget som værdifuldt naturområde i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for mose ligger i intervallet 15 – 25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 16,2 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Naturpunkt 2:

Et overdrev på ca. 0,2 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i område udpeget som værdifuldt naturområde, i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 16,2 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.



Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Ved udvidelsen tilføres 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen.

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 1 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER" omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".



Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde nr. 215), der ligger omkring 6,6 km nordøst for udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Figur 2.). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løgfrø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odder og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

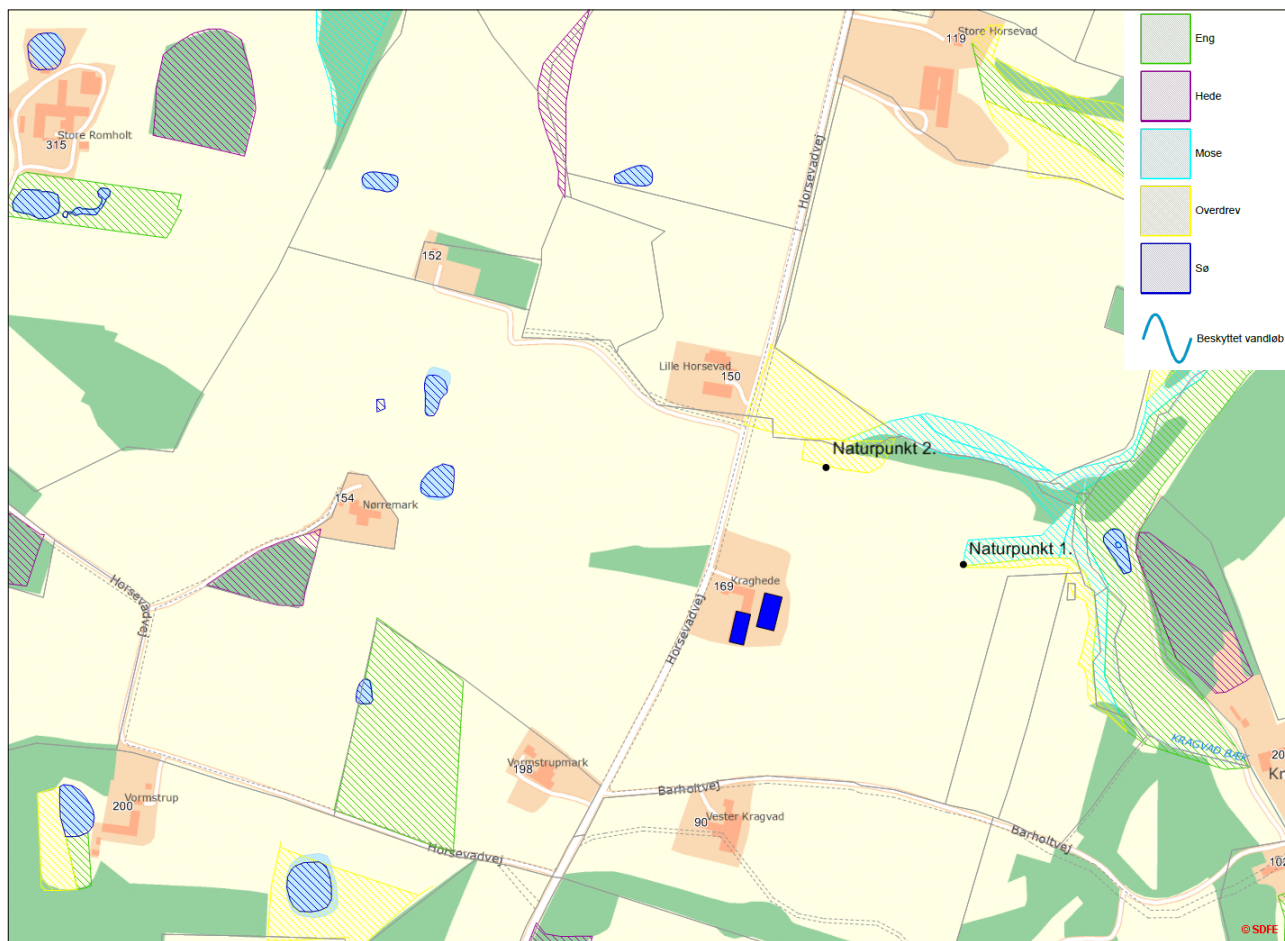
Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.



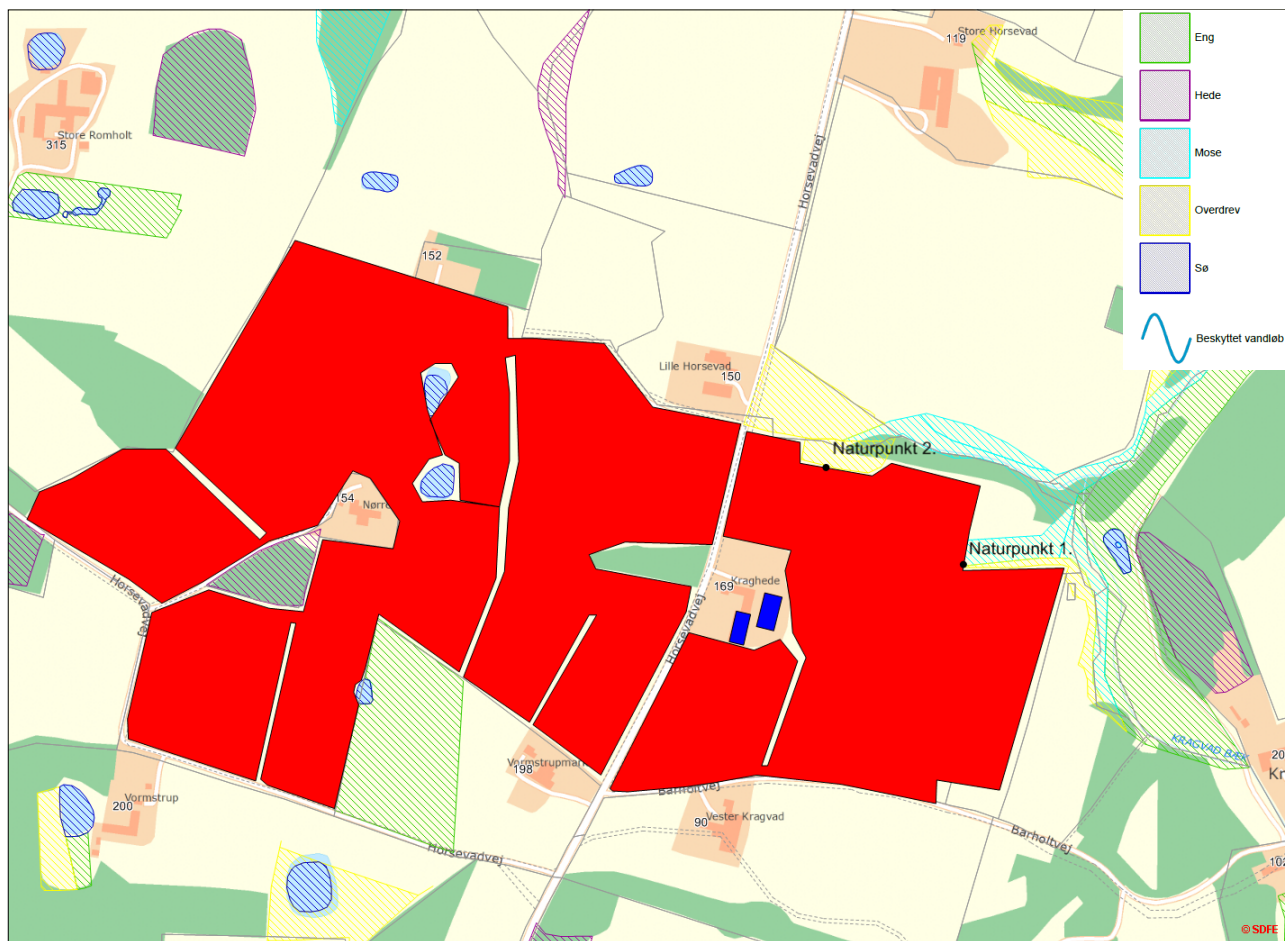
Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

Naturpunkt	1	2
Naturtype	Mose	Overdrev
Natur-kategori	3	3
Vurderingsmetode*	C	C
Tålegrænse (kg N/ha per år)	15-25	10-20
Baggrundsbelastning (2014) (kg N/ha per år)	16,2	16,2
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	(1,0)	(1,0)
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,2	0,2
Afstand fra stald og lager til naturpunkt^ (m)	177	130
Planstatus	Værdifuldt naturområde	Værdifuldt naturområde

*Vurderingen er foretaget ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.). ^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.



Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til beskyttet natur.



Figur 2. Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturtyper.



Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Vurdering af påvirkningen på Skagerrak

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kategat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kategat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområder", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 % - grænsen, der er gældende for projektet.



Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.040 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹² fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25, og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2.680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2016 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.253.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet udvaskningen fra projektets arealer til at blive 76,0 kg N/ha/år – med de vilkår Hjørring Kommune har stillet vedr. dyreenheder pr. ha, sædskifte og efterafgrøder. Udvasningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet i til at være 76,8 kg N/ha/år.

¹² Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggyll er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræ ca. 12 kg N/ha/år.



Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹³. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

¹³ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.



Bilag 4. Oversigt over ejendommens vilkår

I oversigten er medtaget de vilkår, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller de nye, påbudte vilkår.

Vilkår vedr. anlægget:

Gyldighed

Tilladelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejdet er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt. (*Vilkår 1.4.1. - Denne tilladelse*)

Ophør

Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor. (*Vilkår 1.7.1. - Denne tilladelse*)



Dyrehold

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

(Vilkår 3.1.1. - Denne tilladelse)

Dyrehold og staldtype	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årstyr	DE	Antal mdr. på græs pr. år -	
				indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
Ammeko Dybstrøelse, hele arealet.	Over 600 kg.	20	14,29	0	9
Årsopdræt, tung race. Dybstrøelse, hele arealet	0 – 6 mdr.	20	5,41	6	0
Årsopdræt, mdr. kælving. Sengestald m. spalter (ringkanal)	6 mdr. – kælving	10	4,76	6	0
Ungtyr, tung race. Dybstrøelse, hele arealet.	230 kg – 440 kg.	10	2,45	6	0
Chinchilla, årshunner.	-	300	3,86	-	-
Dyreenheder i alt			30,76		

Håndtering og opbevaring

Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. (Vilkår 4.1.1. - Denne tilladelse)

Husdyrgødning

Andelen af dybstrøelse, der udspreddes på marken direkte fra stalden, skal minimum være 75 %. (Vilkår 4.1.2. - Denne tilladelse)



Vilkår vedr. arealerne:

Fjord og hav

Der skal på ejendommen udbringningsarealer etableres 15 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker". (Vilkår 5.3.1. - Denne tilladelse)